

УДК 338.48

DOI: 10.31891/2307-5740-2021-294-3-29

НІКОЛАЙЧУК О. А.

ORCID ID: 0000-0002-7197-4713

e-mail: nikolaichuk@donnuet.edu.ua

МУДРІЄВСЬКА Ю. В.

e-mail: zaychenko@donnuet.edu.ua

КОЛОМІЄЦЬ Д. В.

e-mail: kolomiets_dv@donnuet.edu.ua

Донецький національний університет економіки та торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг

ОЦІНКА СТАНУ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РИНКУ ГОТЕЛЬНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ COVID-19

Проаналізовано стан розвитку світового ринку готельних послуг в сучасних умовах. Встановлено високі показники зайнятості номерного фонду світової готельної індустрії у 2014–2019 рр. та різкий спад зайнятості світового готельного господарства у період 2019–2020 рр. як наслідок пандемії коронавірусу. Проведено аналіз місткості та рівня зайнятості номерів за провідними країнами світу у 2014–2019 рр. Встановлено високі показники приросту кількості готельних номерів у США, Китаї, Мексиці, Таїланді, Індонезії. Проаналізовано динаміку розвитку світового готельного господарства за регіонами. Виявлено, що незначне зменшення зайнятості готельного господарства у 2019 році в усіх регіонах, окрім Близького Сходу та Африки. Постійну тенденцію зростання та високі показники завантаження закладів розміщення зафіксовано у Європейському та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. За результатами оцінки динаміки помісячного завантаження готелів у 2019–2020 рр. встановлено спадну тенденцію. Проведено дослідження динаміки прибуттів міжнародних туристів у період 2000–2020 рр. та проаналізовано сценарії розвитку на майбутнє. Виявлено, що за результатами 2020 р. очікується скорочення прибуття міжнародних туристів на 70–75%. Для повернення міжнародного туризму до рівня 2019 року може знадобитися від 2,5 до 4 років.

Узагальнено напрями розвитку світового готельного господарства в умовах карантину. До них віднесено перенесення значної кількості ділової активності у віртуальний світ; використання голосового пошуку і голосового контролю; збільшення частки у сфері послуг, де не потрібен особистий контакт; запровадження жорстких санітарно-епідеміологічних норм і заходів там, де неможливо відмовитись від особистих контактів; збільшення роботизації виробничих процесів; перехід до безготівкових фінансових операцій.

Ключові слова: готельні послуги, світовий ринок готельних послуг, COVID-19.

OLHA NIKOLAICHUK, JULIA MUDRIEVSKAYA, DIANA KOLOMIETS

Mykhailo Tugan-Baranovskiy Donetsk National University of Economics and Trade, Kryvyi Rih

ASSESSMENT OF THE STATE OF DEVELOPMENT OF THE WORLD MARKET OF HOTEL SERVICES IN THE CONDITIONS OF COVID-19

The situation of development of the world market of hotel services in modern conditions is analyzed. High employment rates of the global hotel industry in 2014–2019 and a sharp decline in employment of the global hotel industry in the period 2019–2020 as a result of the coronavirus pandemic. An analysis of the capacity and occupancy of rooms in the leading countries of the world in 2014–2019. High growth rates of the number of hotel rooms in the United States, China, Mexico, Thailand, Indonesia. The dynamics of development of the world hotel industry by regions is analyzed. It was found that a slight decrease in hotel employment in 2019 in all regions except the Middle East and Africa. A constant growth trend and high occupancy rates of accommodation establishments have been recorded in the European and Asia-Pacific region. According to the results of the assessment of the dynamics of monthly hotel occupancy in 2019–2020, a downward trend was established. A study of the dynamics of arrivals of international tourists in the period 2000–2020 and analyzed scenarios for future development. It was found that the results of 2020 are expected to reduce the arrival of international tourists by 70–75%. It may take 2.5 to 4 years for international tourism to return to 2019 levels.

The directions of development of the world hotel economy in the conditions of quarantine are generalized. These include the transfer of a significant amount of business activity to the virtual world; use of voice search and voice control; increase the share in the field of services where personal contact is not required; introduction of strict sanitary and epidemiological norms and measures where it is not possible to refuse personal contacts; increasing the robotization of production processes; transition to non-cash financial transactions.

Keywords: hotel services, world market of hotel services, COVID-19.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Світовий ринок готельних послуг являє собою особливу сферу стійких ринкових відносин, що перетнули територіальні кордони країни і які виникають між споживачами і продавцями готельних послуг, тобто між відвідувачем і готелями. Тенденція розвитку світового ринку готельних послуг є в прямій залежності від динаміки показників світового туризму, в тому числі економічних, геополітичних та соціальних тенденцій в світі. Особливо актуальним є дослідження стану світового готельного господарства в сучасних умовах, коли він зазнає значних втрат через пандемію Covid-19.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблематика впливу пандемії COVID-19 на функціонування ринку готельних послуг обговорюється

у вітчизняній та зарубіжній літературі, зокрема, в роботах Т. Баума, Н. Хай [1], В. М. Брейєри, А. Каллмюнцера, Т. Клауса, Дж. Гастда, С. Краузе, В. Тибериуса [2], Багнери [3], Ф. Хао [4], Н. Корж, Н. Онищук [5], О. Ніколайчук [6], Н.М. Богдан, Є.П. Голубков, О.М. Супрун, О.В. Шикіна, А.П. Дурович та багато інших.

Незважаючи на значну кількість досліджень у сфері світового ринку готельних послуг, подальшого вивчення потребують питання особливостей функціонування світового ринку готельних послуг в умовах COVID-19 та розробки заходів щодо нейтралізації негативних наслідків пандемії на розвиток галузі майбутнє.

Формулювання цілей статті

Метою статті є дослідження сучасного стану світового ринку готельних послуг та визначення напрямів щодо його подальшого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження

За дослідженнями фахівців компанії BoldData, що спеціалізується на аналітиці великих даних в готельному секторі, в світі на 2018 р. налічувалося 1073500 об'єктів розміщення, з яких 402 933 – це класифіковані готелі з присвоєними «зірками». Більше половини з таких об'єктів в світі (50,7%) розташовані в Європі, 23,2% – в Азії, 12,9% – в Північній Америці, 6% – в Центральній і Південній Америці і на Карибах, 3,8% – в Африці, 3,3% – в країнах Австралії та Океанії [7].

Розмір ринку світового готельного господарства в 2018 рік сягав 600,49 млн дол. США (рис. 1). Це свідчить про зростання ринку готельних послуг з 2014 року на 28,7%.

Найбільшого розвитку світовий ринок готельного господарства зазнав у період 2014-2015 рр. – приріст становить 60,49%. Менш динамічні зміни спостерігалися у період 2016-2017 рр. – приріст дорівнює 7,19%. Показники приросту у 2015-2016 рр. та 2017-2018 рр. становили відповідно 35,93% та 30,31%.

Побудована лінія тренда (рис. 1) носить лінійний характер та підтверджує стійку динаміку зростання. Коефіцієнт кореляції становить 0,92.

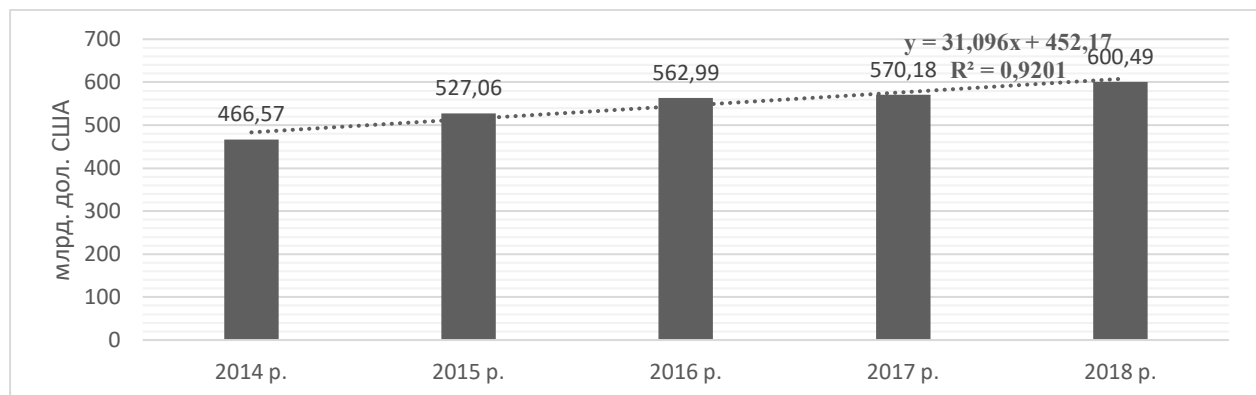

Рис. 1. Розмір ринку світового готельного господарства у 2014–2018 рр. (у мільярдах доларів США)

Джерело: складено авторами на основі [8]

Оцінка динаміки кількості готельних номерів у світі у 2010–2018 рр. свідчить про наявну тенденцію до їх збільшення (рис. 2), що свідчить інвестиційну привабливість готельної галузі та приріст іноземного капіталу.

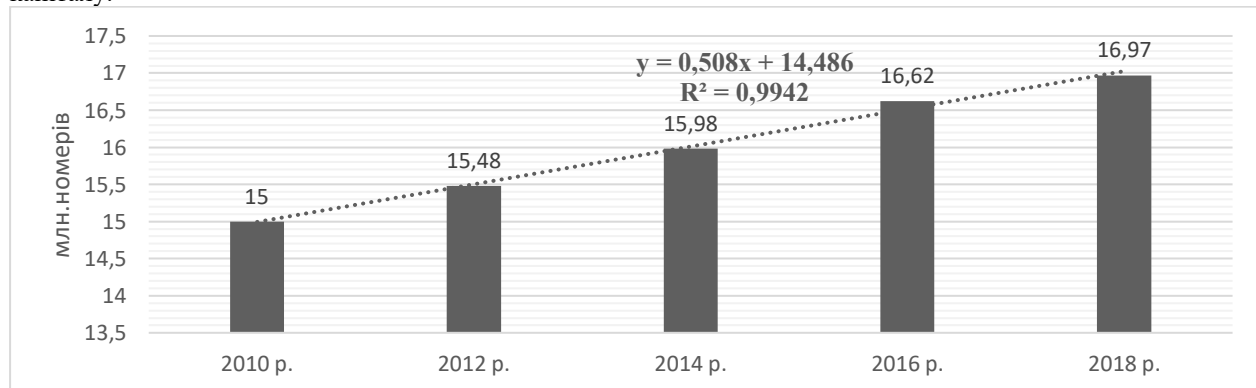

Рис. 2. Загальна кількість готельних номерів у всьому світі з 2010–2018 рік (у мільйонах)

Джерело: складено авторами на основі [8]

Найбільшу кількість готельних номерів можемо спостерігати у період 2014–2016 рр. – приріст склав 4%. На графіку побудована лінія тренда, яка свідчить про стійку динаміку зростання. Коефіцієнт кореляції дорівнює 0,99.

Структура світового ринку готельних послуг розвивається у відповідь на зміни в світовій економіці, туризмі та політичні чинники; і має свої особливості в залежності від регіонів.

Згідно з даними Всесвітньої туристичної організації, готельний фонд європейських країн становить близько 45% світового готельного фонду. За розмірами готельної бази другим після Європи є Американський континент, частка якого у світовій готельній індустрії сягає 37%. Третє місце посідають готелі Південно-Західної Азії та Тихоокеанського регіону з часткою 15%. Частка готелів Африки, Австралії та Океанії у світовому готельному господарстві становить близько 3%. Серед окремих країн лідерами світової готельної індустрії є США, Японія, Італія, Німеччина, Франція, Іспанія, Англія, Австрія, Канада й Мексика. Найбільші темпи готельного будівництва спостерігаються в Китаї, Туреччині, Марокко, Німеччині, Аргентині, Сінгапурі, Малайзії. Сьогодні у світі налічується майже 360 тис. комфортабельних готелів різного рівня з номерним фондом 15 млн одиниць. Найбільше їх у Європі та Північній Америці. Кількість номерів щорічно збільшується на 10–16% [9].

Розглянемо кількість номерів у провідних країнах світу (табл. 1).

Таблиця 1

Місткість та рівень зайнятості номерів у світі у 2014–2019 рр.

Країна	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Темп росту за 2014–2019 рр., %
США	4978705	5033471	5144007	5206059	5310180	5416384	1,09
Китай	1497899	1462454	1420489	1470606	1365170	н/д	0,91*
Японія	1404954	1419996	1388076	1463983	1533848	1631643	1,16
Італія	1090300	1091569	1091061	1086910	1091180	1092758	1,00
Німеччина	949900	958889	953110	963690	976515	993298	1,05
Іспанія	909946	910091	912504	919401	922464	929510	1,02
Великобританія	791980	790707	786775	н/д	н/д	н/д	-
Південна Корея	765703	815099	850191	867355	н/д	н/д	-
Мексика	692351	736512	769135	794581	808139	н/д	1,17*
Франція	653878	645595	648871	641256	654479	н/д	1,00*
Таїланд	550269	650643	687038	743107	746400	н/д	1,36*
Індонезія	469277	507201	527176	703689	650163	н/д	1,39*

н/д- немає даних

* - темп росту пораховано за 2014–2018 рр.

Джерело: складено авторами на основі [10]

За даними табл. 1, у США за 2014–2019 рр. збільшено кількість готельних номерів на 9%. Це пов'язано з популярністю країни у туристів. Туризм у США сформувався у потужну індустрію, яка обслуговує мільйони іноземних та внутрішніх туристів щорічно. Туристи відвідують Сполучені Штати, щоб побачити чудеса природи, міста, місця визначних подій та заклади розваг.

Останнім часом, Китай став найбільш привабливою країною для туристів з багатьох інших країн. Він вабить туристів своїми національними і яскравими святами, культурними традиціями і звичаями, величезною мережею розвинених турбаз і готелів, антикваріатом: стародавні китайські книги, камені, вази і судини. Однак у 2018 році Китай зазнав зниження зайнятості номерів. Проте за даними Китайської академії туризму, у 2018 році загальна кількість туристів, що відвідали КНР, становила 141 млн людей. Доходи країни від в'їзного туризму становили 127,1 млрд дол., що на 35% більше, ніж у 2017 році.

За іншими країнами високі показники приросту кількості готельних номерів зафіксовано у Мексиці. Таїланді, Індонезії тощо.

Розглянемо завантаження світових готелів у період 2010–2020 рр. (рис. 3).

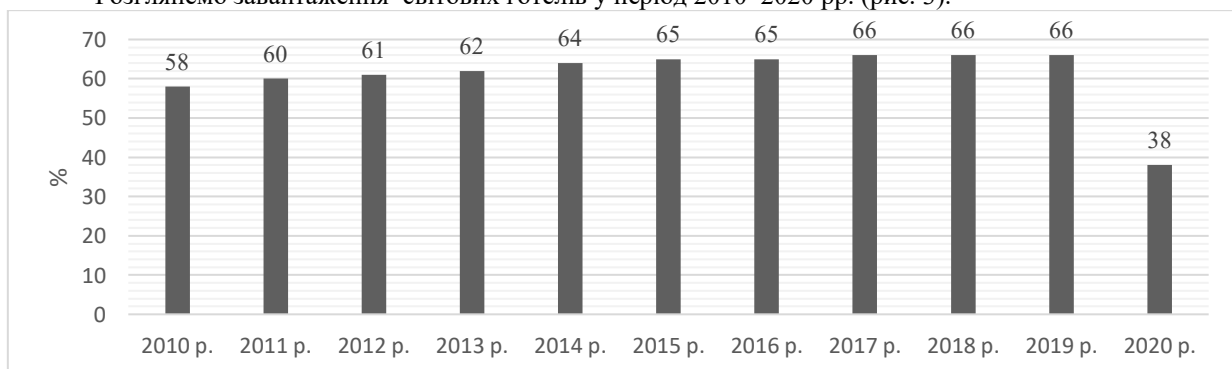

Рис. 3. Завантаження світових готелів у 2010–2020 рр., %

Джерело: складено авторами на основі [8]

Отже, спостерігається різкий спад зайнятості світового готельного господарства у період 2019–2020 рр., що в першу чергу пояснюється пандемією коронавірусу. У попередні роки завантаження готелів мало

позитивну динаміку: у 2010–2015 рр. відмічалася стабільна тенденція збільшення завантаженості готелів, а з 2017–2019 світова готельна індустрія мала стабільний показник зайнятості на рівні 66%.

Розглянемо динаміку розвитку світового готельного господарства за регіонами (рис. 4).

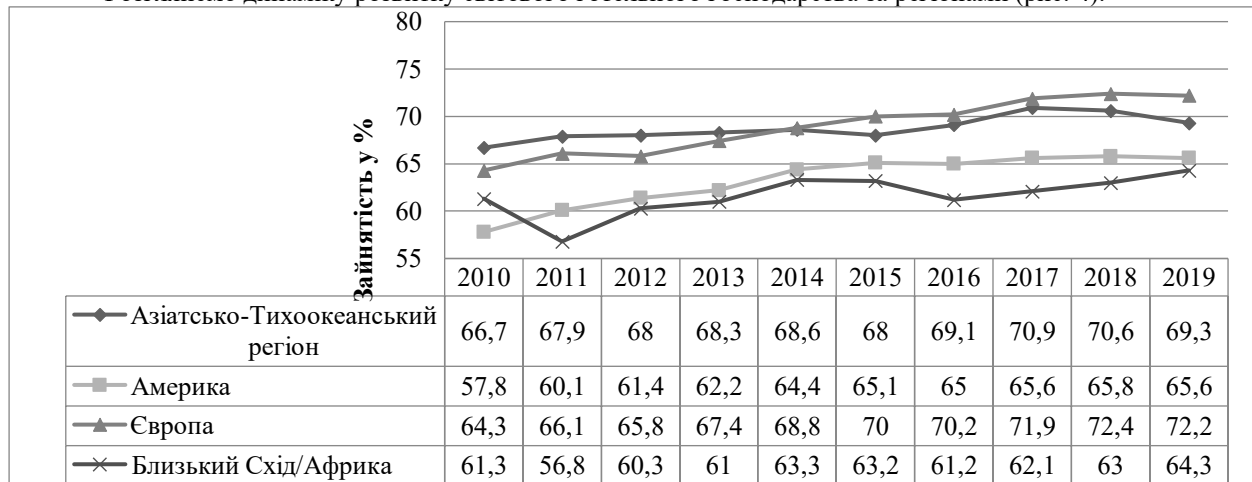

Рис. 4. Зайнятість світового готельного господарства у 2010–2019 рр. за регіонами

Джерело: складено авторами на основі [8]

Аналіз даних рис. 4 свідчить, що у 2019 році усі регіони, окрім Близького Сходу та Африки зазнали незначне зменшення зайнятості готельного господарства.

Регіон Близького Сходу та Африки зазнав значного падіння попиту на готельні послуги у 2011 та 2016 роках. У 2011 році різке падіння рівня завантаженості готелів склало 4,5% в порівнянні з 2010 роком. Регіону знадобилося 3 роки для поновлення рівня попиту на готельні послуги та збільшення його у 2014-2015 рр. Зайнятість готельного господарства у Близькому Сході та Африці досить динамічна.

Азіатсько-Тихоокеанський регіон з 2010 року до 2014 мав тенденцію до зростання попиту на готельні послуги. У 2015 році зайнятість готельного господарства досягла 68,0%, скоротившись на 0,6% у порівнянні з попереднім 2014 роком. Але у 2016 році регіон поновив свій рівень зайнятості до 69,1% та підтримував тенденцію до зростання до 2017 року, у якому зафіксовано максимальну зайнятість регіонального готельного господарства за весь досліджуваний період – 70,9%. Надалі регіон має незначне зменшення завантаженості: у 2017-2018 рр. на 0,3%, у 2018-2019 на 1,3%.

У 2010–2019 рр. регіон Америка підтримував тенденцію до зростання показників зайнятості. Тільки у 2016 р. завантаження зменшилося на 0,1% у порівнянні з минулим роком. Це свідчить про те, що Америка має стабільно високий рівень міжнародних прибуттів до країни. Попит на відвідування регіону зростає з кожним роком у досліджуваний період.

Показники завантаження Європейського регіону мали тенденцію до зростання, при чому протягом 2015–2018 років завантаження готелів досягло максимальних значень за досліджуваний період – 70-72,4%. Однак вже у 2019 році попит за готельні послуги знизився на 0,2% у порівнянні з минулим роком, що в першу чергу пояснюється пандемією коронавірусу та введенням значних карантинних обмежень.

Пандемія COVID-19 внесла значні зміни у роботі світового та регіональних ринків готельних послуг. Закриті кордони держав, скасування авіасполучення, обмеження пересування у межах окремих регіонів й абсолютна ізоляція країн одна від одного спровокували проблеми у готельному секторі. Світовий ринок готельних послуг зазнав значних втрат у період 2019-2020 рр. Динаміка завантаження готелів за місяцями має спадну тенденцію (рис. 5).

Отже, з листопада 2019 р. спостерігається значне скорочення коефіцієнта завантаження. У квітні 2020 р. світовий ринок готельних послуг зазнав найнижчого показника зайнятості номерів – 24,5%, що у 3 рази менше у порівнянні з 2019 р.

Дані STR вказують на невелику зміну рівня зайнятості населення в жовтні 2020 р., після незначного поліпшення, зафіксованого в літні місяці у північній півкулі, хоча показники в регіонах світу залишаються на низькому рівні порівняно з 2019 роком. Зайнятість у жовтні досягла 28% в Африці, 31% у Європі, 39% на Близькому Сході, 43% в Азії та Тихоокеанському регіоні та 45% у Америці [12].

Спалах коронавірусу приніс значні збитки для туристичного бізнесу країн світу. Так, міністр транспорту Китаю заявив, що під час святкування місячного року у 2020 р. китайці здійснили на 73% менше поїздок, ніж у 2019 р. Кількість авіапасажирів з Китаю скоротилася на 84,5% лише за лютий 2020 р.

За даними туристичного відомства Таїланду, між кінцем січня та кінцем лютого 2020 р. кількість туристів скоротилася на 40% проти того ж періоду минулого року. Понад 80% цього скорочення дали "відсутні" китайці.

Втрати Італії є значними не лише через те, що вона стала епіцентром поширення хвороби у Європі, але через те, що туризм є значною часткою економіки країни – близько 13%. Загалом туристична галузь країни

"коштує" близько 250 мільярдів доларів. У 2020 р., за даними державних органів, скасування бронювань у готелях в деяких регіонах доходило до 90%.

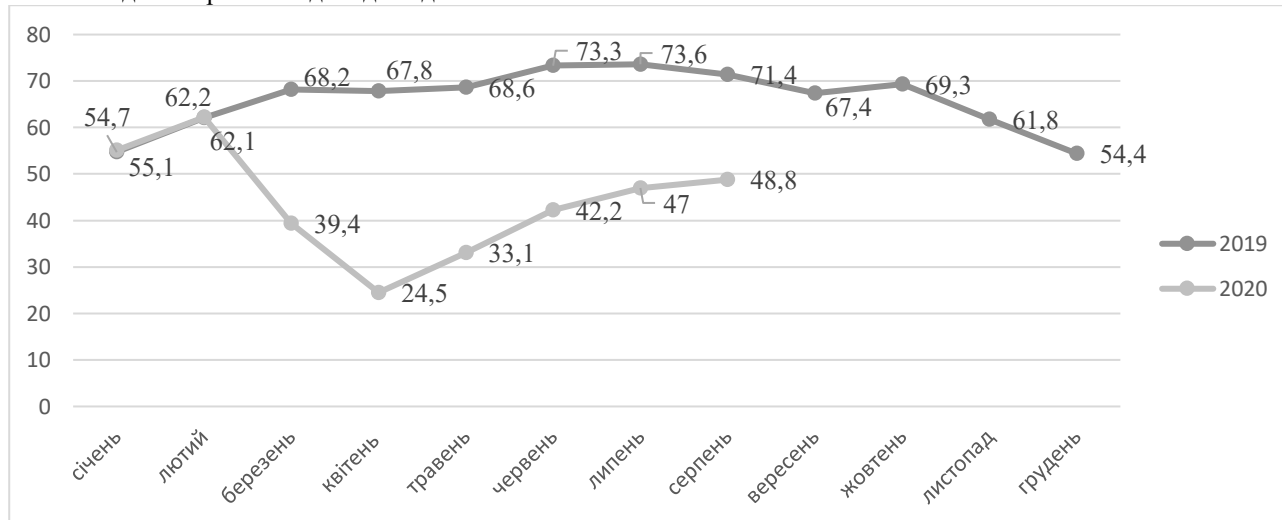

Рис. 5. Помісячна динаміка завантаження готелів світу у 2019-2020 рр.

Джерело: складено авторами на основі [10, 11]

Північна Америка, і, зокрема, США не настільки потерпають від поширення коронавірусу, як Європа, оцінки втрат туристичної галузі також вражають. За оцінками Tourism Economics, збитки у галузі подорожей і туризму країни можуть становити щонайменше 24 млрд доларів. Це у сім разів більше, ніж втрати від спалаху атипової пневмонії. США можуть недорахуватися понад 8 млн туристів, і тоді ці втрати будуть більшими, ніж після атак 2001 року, коли кількість туристів скоротилася на 7,7 мільйона. А це, у свою чергу, може призвести до втрати 825 тисяч робочих місць [10].

Отже, через пандемію COVID-19, світове готельне господарство несе значні збитки, адже через відміну броней, багато готелів припинили функціонування.

Оцінка динаміки прибуттів міжнародних туристів у період 2000–2019 рр. та дослідження сценарію на 2020 рік за даними UNWTO показала, що у 2020, у порівнянні з 2019 роком є 3 сценарії зміни показників прибуття міжнародних туристів: -850 мільйонів (-58%), -1020 мільйонів (-70%) та -1140 мільйонів (-78%). Останні дані вказують на те, що 2020 рік завершиться загальним скороченням прибуття міжнародних туристів на 70% до 75%, поставивши результати між сценаріями 2 та 3.

У перспективах на період після 2020 року очікується, що в 2021 році міжнародні прибуття будуть відновлюватися, виходячи з припущення про поступове скасування пандемії, розгортання вакцинації проти COVID-19, значне покращення довіри мандрівників та значне скасування обмежень на подорожі у середині року. Очікуване відновлення також є наслідком великого стриманого попиту після місяців закритих кордонів та заборон на поїздки [10].

Очікується, що відновлення триватиме у 2022 році, оскільки умови подорожей нормалізуються, а пандемія продовжується у всьому світі. Однак для повернення міжнародного туризму до рівня 2019 року може знадобитися від 2,5 до 4 років. Час відновлення для кожного сценарію наведено нижче:

- Сценарій 1: відновлення через 2 з половиною роки (середина 2023 р.)
- Сценарій 2: відновлення через 3 роки (кінець 2023 року)
- Сценарій 3: відновлення через 4 роки (кінець 2024 року) [12].

Аналіз заходів із реагування на проблеми міжнародної готельної галузі можна поділити на 3 групи:

Реагування, направлене на ринок і спільноту: заохочення ринку щодо заброньованих номерів – можливість переоформлення бронювання або отримання компенсації повної вартості заброньованого номера, що залежить від діючих нормативних положень країни/ринку; призупинення дії програм лояльності у випадках, коли термін дії накопичених балів або бонусів завершується; підтримка спільнот – надання готельних номерів для проживання працівникам медичної галузі, доступність готелів для карантинних заходів, приготування їжі для людей, які цього потребують, і представників служб оперативного реагування.

Реагування щодо охорони здоров'я та безпеки: програми із запровадження суворіших правил щодо охорони здоров'я та безпеки – чистота, гігієна рук, прибирання готельних номерів, продукти, протоколи з попередження ризику ураження вірусом; фінансова допомога працівникам міжнародних готельних мереж, які потребують підтримки внаслідок фінансової кризи.

Реагування щодо внутрішньої структури та організації компанії: скорочення довільних витрат, зарплат і преміальних виплат, включаючи власників та менеджменту компаній; повне виключення додаткових витрат (включаючи капітальні витрати) і призупинення всіх операцій на ринках капіталу; надання відпустки без збереження заробітної плати для всіх працівників терміном на 60–90 днів і закриття всіх нерухомих об'єктів [13].

Довготермінові наслідки COVID-19 все ще є неявними, але, мабуть, ілюструватиметься зменшенням споживчого попиту на готельні послуги в найближчому майбутньому через заходи охорони здоров'я та гігієни.

Одним з основних негативних, довгострокових наслідків COVID-19 для готельного бізнесу, швидше за все, буде зменшення привабливості професій індустрії гостинності. Нерегулярні та сезонні режими роботи за наявності контрактів на нульові години у поєднанні з відносно низькою оплатою праці вже відштовхували багатьох потенційних працівників, що працювали в готелях у минулому. Це позиціонувало набір та утримання персоналу як головну проблему для управління готелями у допандемічному світі. COVID-19 посилює цю проблему, оскільки невизначене майбутнє готельного бізнесу може спонукати кваліфіковану робочу силу шукати роботу в інших галузях економіки.

Проведене дослідження стану сучасного світового ринку готельних послуг дає підстави для узагальнення рекомендацій щодо перспектив розвитку ринку готельних послуг у період пандемії:

Голосовий пошук і голосовий контроль. Складання чіткої структури вмісту веб-сайту, щоб він належним чином відображався в результатах голосового пошуку. Голосове управління також може використовуватися для управління пристроями в готельному номері, покращуючи перебування відвідувачів.

Безконтактні платежі. Тенденція стосується зменшення дотиків, і безконтактні платежі – один із найбільших прикладів цього.

Безпека та гігієна. Заходи тут можуть включати надання гелю для рук, посилене прибирання місць, де будуть знаходитись клієнти, впровадження політики, пов'язаної з носінням масок чи інших захисних засобів, та забезпечення дотримання правил соціального дистанціювання.

Тури з віртуальною реальністю. Віртуальні екскурсії / 360 відео можуть допомогти деяким клієнтам краще зрозуміти наявні можливості готельних закладів.

Чат-боти – це ще одна з основних тенденцій гостинності, пов'язана із обслуговуванням клієнтів, і може бути особливо корисною для швидкого реагування на запитання, навіть коли людський персонал недоступний.

Роботизація в налаштуваннях готелів та ресторанів. Розумний готель може дозволити гостям керувати опаленням або кондиціонером зі свого телефону або увімкнути телевізор, віддавши голосову команду розумному динаміку [14].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

В результаті проведеного аналізу стану розвитку світового ринку готельних послуг в сучасних умовах було виявлено різкий спад зайнятості світового готельного господарства у період 2019-2020 рр., що в першу чергу пояснюється пандемією коронавірусу. У попередні роки, з 2014–2019 світова готельна індустрія мала високі показники зайнятості номерного фонду. Проаналізована динаміка розвитку світового готельного господарства за регіонами показала, що у 2019 році усі регіони, окрім Близького Сходу та Африки зазнали незначне зменшення зайнятості готельного господарства. Постійну тенденцію зростання та високі показники завантаженості готелів зафіксовано у Європейському та Азіатсько-Тихоокеанському регіонах.

Оцінка динаміки прибуттів міжнародних туристів у період 2000–2020 рр. та дослідження сценарію розвитку на майбутнє показало, що у 2020 р. очікується скорочення прибуття міжнародних туристів на 70–75%. Однак для повернення міжнародного туризму до рівня 2019 року може знадобитися від 2 ½ до 4 років.

Отже, на наш погляд, в умовах карантину для підтримки світового ринку готельних послуг необхідно перенести значну кількість ділової активності у віртуальний світ; використовувати голосовий пошук і голосовий контроль; збільшити частку у сфері послуг, де не потрібен особистий контакт; запровадити жорсткі санітарно-епідеміологічні норм і заходів там, де не можливо відмовитись від особистих контактів; збільшити роботизацію виробничих процесів; масово переходити до безготівкових фінансових операцій.

Література

1. Baum T., Hai N.T.T. Hospitality, tourism, human rights and the impact of COVID19. Int. J. Contemp. Hosp. Manage. 2020. Vol. 32. P. 2397–2407.
2. Breiera M., Kallmuenzerb A., Claussc T., Gastd J., Krause S., Tiberiusf V. The role of business model innovation in the hospitality industry during the COVID-19 crisis. International Journal of Hospitality Management. 2021. Vol. 92. Art. 102723.
3. Bagnera S.M., Stewart E. Boston Hospitality Review. Available at <https://www.bu.edu/bhr/2020/03/25/navigating-hotel-operations-in-times-of-covid-19/>
4. Hao F., Xiao Q., Chon K. COVID-19 and China's Hotel Industry: Impacts, a Disaster Management Framework, and Post-Pandemic Agenda. Int. J. Hosp. Manag. 2020, 90, 102636.
5. Корж Н. В., Онищук Н. В. Вплив пандемії covid-19 на готельну галузь. Економічний простір. 2020. № 156, 140–143. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-25>.
6. Ніколайчук О.А. Антикризисное управління прибутковістю підприємств сфери гостинності в умовах covid. Торгівля та ринок України. 2020. Вип. 2 (48). С. 59–68.
7. Сколько отелей в мире и где больше всего «пятизвездников». URL: <https://www.atorus.ru/news/press-centre/new/46755.html>.

8. The Statistics Portal. URL: <https://www.statista.com/>.
9. Онищук Н. В. Розвиток індустрії гостинності в Україні та світі. Придніпровська державна академія будівництва та архітектури. 2019. № 4. С. 297–304.
10. UNWTO Tourism Highlights. URL: <https://www.e-unwto.org/>
11. STR. URL: <https://str.com/>
12. World tourism barometr. Vol. 17, Is. 7. December 2020. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/wtobarometereng.2020.18.1.7>
13. Пандемія COVID-19 та її наслідки у сфері туризму в Україні. Hotel&Destination Consulting. 2020. С. 8–9.
14. Hotel trends: The biggest indicators in the hotel and hospitality industry. URL: <https://www.siteminder.com/r/hotel-trends-hotel-hospitality-industry/>

References

1. Baum T., Hai N.T.T. Hospitality, tourism, human rights and the impact of COVID19. Int. J. Contemp. Hosp. Manage. 2020. Vol. 32. P. 2397–2407.
2. Breiera M., Kallmuenzerb A., Clausse T., Gastd J., Krause S., Tiberiusf V. The role of business model innovation in the hospitality industry during the COVID-19 crisis. International Journal of Hospitality Management. 2021. Vol. 92. Art. 102723.
3. Bagnera S.M., Stewart E. Boston Hospitality Review. Available at <https://www.bu.edu/bhr/2020/03/25/navigating-hotel-operations-in-times-of-covid-19/>
4. Hao F., Xiao Q., Chon K. COVID-19 and China's Hotel Industry: Impacts, a Disaster Management Framework, and Post-Pandemic Agenda. Int. J. Hosp. Manag. 2020, 90, 102636.
5. Korzh, N. V., Onischuk, N. V. (2020). Vplyv pandemii covid-19 na hotelnu haluz. Economic space, no. 156, pp. 140-143. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/156-25>
6. Nikolaichuk O.A. Antykryzove upravlinnia prybutkovistiu pidpriemstv sfery hostynnosti v umovakh covid. Trade and market of Ukraine. 2020. Vyp. 2 (48). S. 59-68
7. Skolko otelei v myre y hde bolshe vseho «piatyvezdnykov». URL: <https://www.atorus.ru/news/press-centre/new/46755.html>.
8. The Statistics Portal. URL: <https://www.statista.com/>.
9. Onyshchuk N. V. Rozvytok industrii hostynnosti v Ukraini ta sviti. Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture. 2019. №4. S. 297–304.
10. UNWTO Tourism Highlights. URL: <https://www.e-unwto.org/>
11. STR. URL: <https://str.com/>
12. World tourism barometr. Vol. 17, Is. 7. December 2020. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/epdf/10.18111/wtobarometereng.2020.18.1.7>
13. Pandemii COVID-19 ta yii naslidky u sferi turyzmu v Ukraini. Hotel&Destination Consulting. 2020. S. 8–9.
14. Hotel trends: The biggest indicators in the hotel and hospitality industry. URL: <https://www.siteminder.com/r/hotel-trends-hotel-hospitality-industry/>

Надійшла / Paper received : 12.02.2021

Надрукована / Printed : 10.03.2021